

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. G.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 2019, č. j. 63 Az 2/2019 - 76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **se u r č u j e** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti částkou ve výši 3400 Kč, která mu bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2018, č. j. OAM-307/ZA-ZA11-LE27-R2-2018; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu dne 6. 4. 2018, přičemž z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, vyplynulo, že žil na Ukrajině ve městě Mariupol v Doněcké oblasti. Do České republiky přicestoval již v roce 1993 s matkou, která se zde vdala a nyní má české státní občanství. Od roku 1996 do roku 2001 stěžovatel pobýval v Itálii, následně se vrátil zpět do České republiky a měl zde povolen trvalý pobyt, který mu byl ovšem zrušen z důvodu opakovaného páchání trestné činnosti. Z opisu z evidence rejstříku trestů ze dne 10. 4. 2018, který je založen ve správním spisu, je zřejmé, že stěžovatel byl v 21 případech soudně trestán zpravidla pro spáchání trestného činu krádeže (ale i loupeže, maření výkonu úředního rozhodnutí a nebezpečného vyhrožování); v roce 2003 bylo stěžovateli nařízeno ochranné léčení – ústavní (protitoxikomanické). Na

Ukrajíně stěžovatel nikoho nemá, naposledy tam byl ve svých 19 letech navštívit prarodiče, kteří již nežijí, a dle jeho vyjádření „*v současnosti je azyl jediná možnost.*“ Konkrétně pak vyslovil obavy z války na východě Ukrajiny a z toho, že by mohl být povolán do armády.

[3] Žalovaný uvedené důvody spočívající ve snaze stěžovatele vyhnout se vycestování zpět na Ukrajinu a legalizovat si pobyt na území České republiky, neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto vydal výše citované rozhodnutí, proti kterému podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěry žalovaného s tím, že na Ukrajině probíhá válečný konflikt a nebyla správně posouzena hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, zejména z hlediska jeho možného vnitřního přesídlení.

[4] V napadeném rozsudku se krajský soud zaměřil právě na otázku doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a dospěl k závěru, že stěžovateli v zemi původu nehrozí nebezpečí vážné újmy. Krajský soud odkázal na shromážděné zprávy o zemi původu, podle kterých se Ukrajina nenachází ve stavu tzv. totálního konfliktu, a stěžovatel neuvedl žádné relevantní okolnosti, které by odůvodňovaly, že se žalovaný dopustil pochybení při posouzení možnosti využít vnitřní ochranu v jiné části Ukrajiny, kde válečné střety neprobíhají. Těmito okolnostmi nejsou ani absence rodinného zázemí, ani obtížná ekonomická a sociální situace stěžovatele, který je v produktivním věku a nemá žádné vážné zdravotní problémy. Krajský soud proto podanou žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že současná politická a bezpečnostní situace na Ukrajině mu – v kombinaci s jeho individuální situací – neumožňuje dosáhnout účinné ochrany využitím institutu vnitřního přesídlení. Krajský soud k této otázce přistoupil podle stěžovatele velmi zjednodušujícím způsobem. Pominul naprostou absenci zázemí stěžovatele na Ukrajině vyplývající z faktu, že ze země původu vycestoval již v mladistvém věku; stěžovatel dokonce ani neovládá rodný jazyk. Na základě toho navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že jak rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy a vycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z něho nevyplývá, že by byl stěžovatel osobou, která by nedokázala s ohledem na svoji práceschopnost a vzdělání vést v jiné části Ukrajiny běžný život. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

pokračování

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí otázku vážné újmy stěžovatele z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině a (ne)možnosti vnitřního přesídlení. Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatel zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Doplnková ochrana představuje vedle azylu druhou formu mezinárodní ochrany, která se udělí cizinci, „*který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště*“ – viz § 14a odst. 1 zákona o azylu (pozn. podtržení doplněno). Z citovaného je patrné, že klíčovým definičním prvkem v případě doplňkové ochrany je „*vážná újma*“, za níž se považuje „*a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*“ – viz § 14a odst. 2 zákona o azylu (pozn. podtržení doplněno).

[12] Krajský soud hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy v případě stěžovatele neshledal; své rozhodnutí přitom vystavěl na tom, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nedosahuje takové intenzity, která je třeba pro to, aby byl naplněn typ vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. S tímto závěrem zdejší soud souhlasí a pouze ve stručnosti připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a rozhodně ho nelze hodnotit jako tzv. totální konflikt

vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí; srov. setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu – viz např. usnesení ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 - 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 - 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 - 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 - 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 - 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 - 27 atp.

[13] Současně krajský soud správně a zcela v souladu s judikaturou vyšel z toho, že v případě konfliktu nemajícího charakter tzv. totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, č. 1840/2009 Sb. NSS.

[14] K tomu nelze než poznamenat, že stěžovatel žádnou vážnou újmu neutrpěl, ze země původu vycestoval již v roce 1993 a o mezinárodní ochranu požádal až po mnoha letech evidentně v souvislosti se zrušením svého trvalého pobytu na území České republiky. Stěžovatelovu žádost a tvrzené důvody tak lze souhrnně vnímat spíše jako snahu směřující k legalizaci pobytu na území České republiky, což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Např. v rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: *„zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.“*

[15] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se stěžovatel z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce. Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že na Ukrajině nyní neprobíhá tzv. totální konflikt (viz výše) a ve vztahu k objektivně rizikové oblasti, z níž stěžovatel pochází, je zde reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil; k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74. **Stěžovatel** nepatří mezi zranitelné osoby; jde o dospělého, svobodného a zdravého muže středního věku, u něhož nelze předpokládat, že by nebyl schopen běžného života na Ukrajině v rámci vnitřního přesídlení. Nic na tom nemění ani skutečnost, že ze země původu vycestoval již v mladistvém věku. Zdejšímu soud se nejvíce jako pravděpodobné, že by stěžovatel, žil-li na Ukrajině do svých cca 16 let, vůbec neovládal ukrajinský, resp. ruský jazyk, a že by nebyl schopen postupem času si jej znovu osvojit. Ostatně i po svém odjezdu v roce 1993 Ukrajinu navštívil, jak sám uvedl; nadto i v rámci správního řízení vůči němu byly některé úkony činěny v ruském jazyce, z čehož lze důvodně dovozovat, že mu rozumí.

pokračování

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchýlil od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatel, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovateli byl již v řízení o žalobě ustanoven zástupce – advokát Mgr. Ladislav Bárta, který stěžovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci určil odměnu za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost) ve výši 3100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatele určil odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 3400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 20. února 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu